

Ochrana úlohy lékárníka před budoucími vlivy

Úvodní odstavec: Lékárný prokazují, že se dokáží přizpůsobit novým způsobům práce, říká **Ornella Barra**, provozní ředitelka farmaceutické skupiny Walgreens Boots Alliance. Díky tomu si lékárníci zabezpečí svou budoucnost, která nastane po současné pandemii...

“Vzhledem k tomu, že mnohé země Evropy znovu zavádějí lockdown za účelem kontroly nárůstu počtu onemocnění COVID-19, lékárný znovu ukazují, že jsou centrem dostupné zdravotnické péče. Dveře lékáren zůstávají otevřené – což je s výhledem na zimní období o to více vítané – a odborní lékárníci jsou právem označováni za nenahraditelné pracovníky.

Lékárný se rychle přizpůsobily novým výzvám, lékárníci také prokázali, do jaké míry dokáží pacientům zajistit podporu v situaci, kdy je přístup k jiným službám omezený. Do budoucna budou lékárný moci hrát aktivnější úlohu při poskytování místních zdravotních služeb, nabízet preventivní služby široké veřejnosti, podporovat pacienty s trvalými příznaky onemocnění COVID-19 – tzv. „dlouhý COVID“ – a zapojovat se do systémů testování a očkování.

Tato situace nám nabídla příležitost konsolidovat mimořádné úsilí, které týmy lékáren vynaložily v tomto bezprecedentním roce, a také výkony, kterých lékárníci dosáhli ve snaze udělat pro své pacienty to nejlepší. Můžeme si vydláždít cestu k silnější budoucnosti lékáren v komunitách, v nichž působíme, a ve zdravotních systémech, na něž všichni lidé spoléhají.

Lidé od svých místních lékáren žádají více. V době, kdy navštívit lékaře je stále náročnější kvůli politice „uzavřených dveří“, a kdy se

řada vyšetření přesouvá k on-line systémům nahrazujících osobní kontakt, se lékárný staly upřednostňovanou variantou poskytující poradenství a zdravotní péči. Lékárný jsou osobní a přístupnou důvěryhodnou službou zaměřenou nejen na předepisované léky, ale na lidské zdraví jako celek. Lékárenství reaguje na celospolečenskou situaci zaváděním nových kategorií, mezi kterými spatřujeme dezinfekci, ústenky, ale také podporu duševního zdraví a kvality spánku.

Letos jsme zaznamenali také rekordní úroveň žádostí o očkování proti chřipce. Na trzích, kde lékárníci mohou podávat vakcíny proti chřipce, týmy lékáren zareagovaly doslova neuvěřitelně, a i nadále sledujeme, že se pilotní očkovací programy v mnoha zemích rozšiřují. Vždy jsme tvrdili, že poskytování vakcín proti chřipce představuje bránu k dalším rozšířeným službám, nyní včetně rozsáhlých očkovacích programů proti onemocnění COVID-19, které zdravotnické systémy plánují. Lékárníci mohou hrát zásadní úlohu při podpoře těchto kroků od upozorňování a objasňování přínosů, až po dodávání a podávání vakcín.

Je zjevné, že onemocnění COVID-19 má větší dopad na pacienty s jinými chronickými onemocněními a špatným zdravotním stavem. Preventivní programy pro zlepšení zdraví obyvatelstva jsou tedy nezbytné ke zmírnění budoucích problémů, zatímco

se zdravotní systémy snaží vrátit na běžné úrovně svých činností.

Vzhledem k jejich umístění ve společnosti a přístupu k lidem, kteří se nepovažují za nemocné, mohou lékárný rozšířit rozsah již poskytovaných screeningových služeb. Jelikož se jedná o první kontaktní bod v oblasti zdravotního poradenství, zakořeněná síla a zdroj důvěry v lékárný znamená, že můžeme své zákazníky vybízet k tomu, aby neignorovali žádné časné či nezvyklé příznaky, a pomáhat jim v závažnějších případech vyhledat naléhavé lékařské vyšetření.

Lékárný se nyní musí více než kdy jindy přizpůsobit novým podmínkám. Vzhledem k očekávané silné konkurenci ze strany Amazon Pharmacy se ocitáváme v situaci, kdy si musíme znovu připomenout význam bedlivého naslouchání potřeb našich zákazníků a pacientů, moderní nabídky a poskytování bezkonkurenčních služeb v oblasti lékárnictví, zdravotnictví a životní pohody.

Díky tomu budeme i nadále úspěšní, prokážeme svou hodnotu a způsob, jak mohou být lékárný i lékárníci ještě více v centru zdravotnického systému – dláždít cestu pro silnější budoucnost.”

Ornella

Spojené království

Rekordní poptávka po očkování proti chřipce v lékárnách

Komunitní lékárny v Anglii vydaly za první dva měsíce této sezóny více vakcín proti chřipce než za celou loňskou zimu, což je reakce na masivní nárůst poptávky zákazníků, jichž se týká pandemie onemocnění COVID-19. Do konce října 2020 vydaly lékárny více než 1,76 milionů dávek vakcíny, což překročilo předchozí rekord 1,72 milionu dávek vydaných od září 2019 do února 2020. Během nejušnějšího dne bylo poskytnuto rekordních 73 500 očkovacích dávek.

Britská vláda, která k vakcinaci vybízela, rozšířila její bezplatné poskytnutí do více rizikových skupin, došlo tedy k objednávání dalších skladových zásob, které lze využít i pro léčbu věkové skupiny 50–64 let. Vzhledem k tomu, že se vlády chystají podávat připravované očkování proti onemocnění COVID-19, jakmile lékárny mohou být nápomocné, zejména až bude počátkem roku 2021 k dispozici více dávek vakcíny.

(Zdroj: PSNC, říjen 2020)

Francie

Rychlé antigenní testy vydávány ve francouzských lékárnách

Francouzská vláda umožňuje lékárnám provádět rychlé antigenní testy zaměřené na onemocnění COVID-19. Nový test využívá nosohltanový tampon a odhaluje bílkoviny vytvářené virem. Jeho výsledky jsou známé do 30 minut. Aby bylo možno test provést, musejí být lékárníci vybaveni osobními ochrannými pomůckami a pacient při vyšetření musí sedět.

Věk pacientů musí být nižší než 65 let; rovněž nesmějí mít příznaky nebo mohou mít příznaky, které se projeví jen před pár dny; nesmějí být považováni za rizikové; nemohou získat výsledek testu polymerázovou řetězovou reakcí (PCR) do 48 hodin; a nebyli identifikováni jako kontakt nakaženého. Pokud je rychlý antigenní test pozitivní, pacient musí požádat o potvrzení diagnózy testem PCR. Plná cena této služby je přibližně 35 EUR.

(Zdroj: Les Journal des Femmes Santé, listopad 2020)

Španělsko

Program na podporu očkování v lékárnách

Španělská generální rada lékárníků (CGCOF) zveřejnila program požadující, aby vláda poskytla lékárnám větší úlohu v systému základní péče. Jako v jiných zemích jsou lékárníci v přední linii podpory pacientů během současné pandemie a prokazují, že by měli být lépe začleněni do sítě poskytování zdravotní péče.

CGCOF také žádá, aby vláda umožnila lékárnám zapojit se do strategií a programů zaváděných pro účely screeningu, prevence a časné detekce onemocnění COVID-19, a to včetně registrace a oznamování případů. Rada se dále domnívá, že lékárníci by měli být školeni na provádění rychlých testů onemocnění COVID-19 i podávání očkování proti COVIDu-19 a chřipce, jak je tomu v jiných zemích. A v neposlední řadě by lékárny měly soužit jako místo, kde by mohli očkování provádět jiní zdravotní pracovníci.

(Zdroj: Portal Farma, září 2020)

Itálie

Zpráva ukazuje, že úloha lékáren během pandemie byla zcela zásadní

Zpráva týkající se úlohy lékáren a jejich vztahu s pacienty a zákazníky během pandemie onemocnění COVID-19, kterou zveřejnilo občanské hnutí Cittadinanzattiva ve spolupráci se sdružením lékárníků Federfarma, zdůrazňuje, že italská lékárníci hráli klíčovou úlohu při podpoře obyvatelstva během pandemie.

Od začátku této krize stáli lékárníci v přední linii boje proti šíření viru. Nyní zpráva vyzývá instituce, aby více začleňovaly lékárníky do systému základní péče prováděním antigenních testů a podáváním vakcín, a to včetně očkování proti chřipce a pneumokokům. Dále doporučuje, aby lékárny mohly vydávat léky, které obvykle poskytují jen veřejné nemocnice.

(Zdroj: Federfarma, listopad 2020)

Publication Director:
Ornella Barra

Editors:
Rachel Heath
Hannah Robinson

Contributors:
Jonathan Buisson
Tricia Kennerley

Copyright &
trademark notices

This newsletter is published on behalf of the European Pharmacists Forum by:

Walgreens Boots Alliance
2 The Heights
Brooklands, Weybridge
KT13 0NY
UK

Tel: +44 (0)1932 870550

No part of this publication may be reproduced without the permission of Walgreens Boots Alliance Communications.

All rights reserved.

© Copyright 2020

Nizozemsko

Nové rozhodnutí omezuje prodej léčiv v lékárnách supermarketů

Správní oddělení státní rady rozhodlo, že supermarkety musí disponovat lékárenským asistentem, aby mohly prodávat některé druhy volně dostupných léčiv, jako jsou léky obsahující vyšší dávky paracetamolu a ibuprofenu.

Koncepce „vzdálené lékárny“ a „vzdáleného lékárníka“, které mohou zákazníkům poskytnout informace telefonicky nebo pomocí video hovoru, se považují za nezákonné a jedná se o porušení holandského zákona o léčivých přípravcích. Pokud by politici chtěli umožnit vzdálené vyšetření za účelem prodeje volně dostupných léků, budou muset zákon v tomto ohledu pozměnit. Toto rozhodnutí bude mít vliv na maloobchodní prodejny nabízející volně dostupné léky.

(Zdroj: KNMP, listopad 2020)

Česká republika

Čeští skauti pomáhají lékárnám

Česká skautská organizace Junák spustila speciální program s názvem „Skautská pomoc lékárnám“, který poskytuje podporu pacientům, kteří potřebují pomoc při vyzvedávání léčiv z místní lékárny.

Pod dohledem České lékárnické komory (ČLkK) projekt umožňuje dobrovolníkům z řad skautů dodávat léky a zdravotnické prostředky pacientům, kteří nemohou využít pomoci příbuzných. Léky vyzvednou přímo školení dobrovolníci, kteří získali nezbytné pokyny a informace od lékárníka. Služba je bezplatná a dostupná po celém území státu.

(Zdroj: Česká lékárnická komora, listopad 2020)

Německo

Nový zákon VOASG přináší jasnější regulační rámec pro německé lékárny

Dne 29. října schválil německý Bundestag zákon o posílení lékáren s cílem zesílit úlohu místních lékáren a zajistit udržitelné zásobování léčiv. Kromě obnovy celostátní kontroly nad cenami předepisovaných léčiv tento zákon zavede i lékárenskou službu pro pacienty se zákonným zdravotním pojištěním a zajistí poštovné 2,50 EUR, které budou hradit zdravotní pojišťovny na podporu dodávkových služeb místních lékáren.

Tento zákon vytváří také rámec pro spravedlivou soutěž zřízením jediné maloobchodní ceny za předepisované výrobky prodávané vnitrostátními i zahraničními lékárnami poskytujícími zásilkový prodej. Zahraniční společnosti budou také muset splnit obdobné dopravní požadavky jako vnitrostátní velkoobchody při rozesílání léčivých přípravků. ABDA, Spolkové sdružení německých lékárnických svazů, nový zákon přivítalo, protože se domnívá, že VOASG poskytuje lékárnám jasnější předpisy a větší jistotu ohledně jejich budoucnosti.

(Zdroj: ABDA, říjen 2020)

Portugalsko

Rekordní poptávku po očkování proti chřipce nelze uspokojit

První den očkovací sezóny lékárny čelily bezprecedentní poptávce, která překonala rekord ve vydání vakcíny proti chřipce. Lékárníci naočkovali 67 000 pacientů, přičemž poptávka byla o 21 % vyšší než v loňském roce.

Data ukázala, že tento růstový trend se však brzy zastavil, protože počáteční zásoby vakcín v lékárnách rychle došly a exponenciální poptávku tak nebylo možné uspokojit. Do konce října bylo v lékárnách očkováno 234 000 pacientů, což je o 64 000 lidí méně než v roce 2019. Ačkoli druhá dodávka 210 000 vakcín má dorazit ve druhé polovině listopadu, neočekává se, že by toto množství bylo schopné uspokojit poptávku.

(Zdroj: Revista Saúde, listopad 2020)

Turecko

Pandemie zhoršila nedostatek očkování proti chřipce

Turecká lékárnická unie vydala varování, že aktuální zásoby vakcín proti chřipce na letošní vysokou poptávku nepostačí. Unie uvedla, že je navíc potřeba cca 10 milionů očkovacích dávek, zatímco zásobovací společnosti objasnily, že na dodání ke konci října bylo objednáno jen přibližně 1,5 milionů dávek. Dodala, že dodávky vakcín proti chřipce v loňském roce nebyly dostatečné, a že situaci ještě zhoršila pandemie onemocnění COVID-19.

Prudký nárůst poptávky po očkování proti chřipce v Turecku kopíruje celosvětovou vzrůstající poptávku. Je to způsobeno očekáváním delšího trvání pandemie onemocnění COVID-19, a tím i zdvojnásobenou hrozbou pro rizikové skupiny. Země je v souvislosti s uspokojením domácí poptávky po očkování proti chřipce stále závislá na dovozech, a to i navzdory snahám vlády zvýšit místní výrobu biologických zdravotních přípravků.

(Zdroj: IHS Markit, říjen 2020)

Rumunsko

Prodeje volně prodejných léků během pandemie rostou

Lékárny v Rumunsku zaznamenaly nárůst volně prodejných léků o 9,3 % za celý uplynulý rok až do září 2020. Stojí za tím především dopady koronaviru na vzorce nakupování.

Prodej léků na předpis klesl za totéž období o 10,4 %, přičemž celková spotřeba léčivých přípravků klesla o 2,1 % co do objemu, a o 4 % z hlediska hodnoty, kdy klesly na úroveň 17,4 mld. RON (3,66 mld. EUR) v distributorských cenách. Tyto změny jsou přisuzovány tomu, že pacienti jsou obezřetnější ve vycházení z domovů během pandemie.

(Zdroj: Romania Insider, listopad 2020)

Hlavní body ze třetího jednání EPF v roce 2020

Evropské farmaceutické fórum se dne 1. října 2020 sešlo na on-line jednání, jehož se zúčastnili přední lékárníci i pozvaní hosté z celé Evropy. Fórum se zaměřilo na klíčové otázky ovlivňující tento obor během pandemie a zdůraznilo podstatné činnosti lékáren.

J. Walker Smith (Vrchní znalostní ředitel, Kantar) představil studii změn chování spotřebitelů způsobených pandemií onemocnění COVID-19. Jedním z hlavních důsledků je obnovená touha po lidských a společenských interakcích. Spotřebitelé také více využívají elektronické nákupy i digitální služby, ale nedostatek mezilidských interakcí trvá. Studie také představila skutečnost, že spotřebitelé si jsou mnohem více vědomi rizika, které jim hrozí při v kamenných prodejnách; v budoucnosti tedy lze očekávat, že zásadními faktory bude ujištění, odbornost a dostupnost výrobků a služeb. Závěrečným trendem je vyšší význam věnovaný veřejnému zdraví a bezpečnosti, přičemž se předpokládá, že mnohá opatření zavedená kvůli pandemii zůstanou ve všech zemích natrvalo.

Elisabeth Araujo (generální ředitelka pro západní Evropu, L'Oreal) oznámila, že společnost L'Oréal se zaměřila na udržení agility ve svém vztahu s partnery z oblasti lékáren. Společnost také zásadně investovala do schopnosti reagovat na trendy v chování spotřebitelů. Na závěr uvedla výhled na rok 2021, kdy klíčovou složkou bude agilita a přizpůsobivost, a uvedla nutnost partnerství s lékárnami a posilování propojenosti mezi on-line a off-line obchodními rozměry.

Paulo Duarte (předseda, EPF) uvedl, že lékárníci během pandemie poskytují více, než zákazníci očekávali, a vyjdou z ní silněji. V Portugalsku byly lékárníci jedinou zdravotní službou, která zůstala v této zdravotní krizi dostupná. Zaručily pacientům přístup ke specializovaným léčivým přípravkům a poskytovaly i řadu nových služeb včetně partnerství se společností L'Oréal při budování on-line platformy pro nákupy. P. Duarte řekl, že lékárníci musejí čelit čtyřem budoucím výzvám: odměny za služby včetně očkování, testy na COVID-19 a vydávání specializovaných léčivých přípravků. V centru lékárnických činností však musí

stále zůstat člověk.

Tricia Kennerley (VP, ředitelka, mezinárodní vztahy s veřejností, WBA) zmínila rychlý růst on-line konzultací v lékárnách a to, že některé německé lékárníky poprvé nabízejí očkování proti chřipce. V rámci povolení se lékárníky připravují nabízet antigenní a protilátkové testy na onemocnění COVID-19. Informovala o aktuálním vývoji kolem brexitu a vyjádřila naději, že se podaří dosáhnout dohody dříve, než Británie dne 31. prosince opustí Evropskou unii. Varovala před vážnými dopady na farmaceutický sektor v případě, že by se nepodařilo dosáhnout dohody kvůli severoirské hranici, a uvedla otázku směrnice o padělaných léčivých přípravcích, která se na Británii po brexitu již vztahovat nebude, v Severním Irsku by ale měla platit dále.

Ornella Barra (provozní ředitelka, WBA) oznámila úmysl Stefana Pessiny vzdát se úlohy GR a vystřídat Jamese Skinnera v pozici výkonného předsedy představenstva WBA. James Standley byl jmenován předsedou představenstva společnosti Walgreens. V červnu WBA oznámila novou fázi ve svém strategickém partnerství se společnostmi Microsoft a Adobe směřující k lepším zkušenostem zákazníků. V červnu společnost Walgreens oznámila partnerství s VillageMD s nabídkou zdravotnických středisek v obchodech. Uvedla také vedoucí úlohu společnosti Guoda v boji proti onemocnění COVID-19.

Juan Guerra (generální ředitel, mezinárodní velkoobchod) oznámil, že společnost Alliance Healthcare Norway

obnovila svou smlouvu exkluzivního dodavatele nemocničních lékáren. Laurent Bendavid je novým generálním ředitelem Alliance Healthcare France a byl zvolen prezidentem francouzského sdružení velkoobchodu (CSRP). V Turecku společnost Alliance Healthcare nedávno spustila věrnostní program a on-line objednávkovou platformu, která vede 8 500 lékárníků a 23 výrobců jako své aktivní členy. Ve Španělsku byla zřízena nová vzdělávací platforma pro lékárníky (Alliance Healthcare Academy). Vyzdvihl řadu nových iniciativ společnosti Alphega, jako jsou: platforma MyHospital ve Španělsku zaměřená na telemedicínu, rumunská kampaň na podporu pacientů s demencí a britská podpora pro duševní zdraví prostřednictvím charitativní akce ACTNow. Oznámil také podporu charitativních akcí ze strany společností Alphega Rumunsko a Velká Británie, která se zaměřuje na péči o osoby s demencí a na duševní zdraví.

Ornella Barra zmínila, že společnost Walgreens překročila do poloviny září hodnotu jednoho milionu testů na COVID-19, a uvedla úsilí společnosti zvyšovat svou kapacitu, což se projevuje u společnosti Boots ve Velké Británii. O. Barra uvedla snahu WBA těžit ze svých zkušeností a připravit se na situaci, až bude očkování k dispozici. WBA je největší světový poskytovatel očkování a lékárníci skupiny mohou očkovat v USA, Británii, Irské republice, Norsku, Francii, Portugalsku a Mexiku. WBA má jedinečné zkušenosti s imunizací. Závěrem uvedla charitativní partnerství společnosti Boots Velká Británie s organizací Hestia (charitativní organizace poskytující bezpečná místa pro oběti domácího násilí) a The Hygiene Bank, stejně jako pokračující partnerství společnosti Walgreen s Vitamin Angels. O. Barra kladně vnímá budoucnost britských lékáren a je podle ní nezbytné zajistit, aby všechny neuvěřitelné služby, které lékárníky poskytují, došly uznání.

Sledujte **European Pharmacists Forum** na Twitteru?

@EPF_pharmacists

K EPF se můžete přidat i na síti LinkedIn: Hledejte...

The European Pharmacists Forum

Kontaktujte nás...

Pokud se chcete o práci EPF dozvědět více nebo nám chcete poslat zpětnou vazbu na náš newsletter, pište na adresu: contact@Europeanpharmacistsforum.com

